

Procedury postępowania w sytuacjach zagrożenia w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym Nr 2 im. plutonu Głuchoniemych AK

Spis treści

A. Sytuacje związane z uczniami:

1. Procedura I - W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji – str. 3
2. Procedura II - W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie Ośrodka znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków – str. 4
3. Procedura III - W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie Ośrodka substancję przypominającą wyglądem narkotyk – str. 5
4. Procedura IV - W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję odurzającą – str. 6
5. Procedura V - Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa – str. 6
6. Procedura VI - Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego – str. 7
7. Procedura VII - Postępowanie nauczycieli w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu lub e-papierosa przez ucznia na terenie placówki – str. 7
8. Procedura VIII - Postępowanie nauczycieli w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie placówki – str. 8
9. Procedura IX - Postępowanie nauczycieli w przypadku myśli rezygnacyjnych ucznia- str. 9
10. Procedura X - Postępowanie w sytuacji, w której uczeń informuje o zamiarze popełnienia samobójstwa lub w sytuacji ujawnienia ucznia dopuszczającego się próby samobójczej – str. 10
11. Procedura XI - Postępowanie w przypadku stalkingu i cyberprzemocy – str. 10
12. Procedura XII - Procedura związana z postępowaniem wobec ucznia agresywnego – str. 12

B. Sytuacje związane z pracownikami Ośrodka.

1. Procedura I – Postępowanie w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły – str. 13

C. Sytuacje związane z zagrożeniami zewnętrznymi.

1. Procedura I – Procedura na wypadek zagrożeń zewnętrznych – wtargnięcie napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią / atak terrorystyczny – str. 14

A. Sytuacje związane z uczniami

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego poprzez ucznia, który nie ukończył 17 lat, należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia, prokuratora lub policję (art. 304 kodeksu postępowania karnego).

Procedura I

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga/psychologa szkolnego i Dyrektora Ośrodka.
3. Wychowawca wzywa do Ośrodka rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do ośrodka, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, Dyrektor Ośrodka pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny lub Policję (specjalistę ds. nieletnich).
5. Podobnie w sytuacji, gdy Ośrodek wykorzysta wszystkie dostępne środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, Dyrektor Ośrodka powiadamia Sąd Rodzinny lub Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach tych instytucji.

6. Jeżeli zachowania świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienie przestępstwa, to Ośrodek przekazuje informacje do sądu.

7. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 par. 2 kodeksu postępowania karnego, Dyrektor Ośrodka jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.

Procedura II

W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie Ośrodka znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków, powinien podjąć następujące kroki:

1. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
2. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
3. Zawiadamia o tym fakcie rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia z Ośrodka. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszy policji decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem Ośrodka.
5. Dyrektor Ośrodka zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyjęcia do Ośrodka, a jest on agresywny bądź swoim zachowaniem daje powód do zagrożenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.
6. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych – na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny, jeżeli uczeń nie ukończył 18 lat.

7. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie Ośrodka, to Dyrektor Ośrodka ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.

8. Spożywanie alkoholu na terenie Ośrodka przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 43 1 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

9. Nauczyciel sporządza ze zdarzenia notatkę w dzienniku elektronicznym. Informuje pedagoga / psychologa szkolnego oraz wychowawcę klasy, do której uczęszcza uczeń.

Procedura III

W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie Ośrodka substancję przypominającą wyglądem narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel, zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.

2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu Dyrektora Ośrodka, wzywa policję.

3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

Procedura IV

W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję odurzającą, powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, psycholog, pedagog, dyrektor itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani plecaka ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.

2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora Ośrodka oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku, gdy uczeń mimo wezwania odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości plecaka, dyrektor Ośrodka wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

Procedura V

Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

1. Należy niezwłocznie powiadomić dyrektora Ośrodka.
2. Należy ustalić okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
3. Jeżeli sprawca jest znany i przebywa na terenie Ośrodka, należy przekazać go dyrektorowi Ośrodka lub pedagogowi/psychologowi szkolnemu pod opiekę.
4. Należy powiadomić rodziców ucznia.
5. Należy niezwłocznie powiadomić policję w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała itp.) lub sprawca nie jest uczniem Ośrodka i jego tożsamość nie jest znana.
6. Należy zabezpieczyć i przekazać dyrektorowi Ośrodka, psychologowi lub pedagogowi ewentualne dowody przestępstwa. Dowody należy przekazać policji (np. sprawca rozboju na terenie Ośrodka używa noża i uciekając porzuca go lub jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).
7. Jeżeli sprawca jest uczniem Ośrodka, nauczyciel sporządza notatkę w dzienniku elektronicznym oraz informuje wychowawcę oraz psychologa lub pedagoga szkolnego.

Procedura VI

Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego –

1. Należy udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej bądź zapewnić jej udzielenie poprzez wezwanie lekarza, w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń.
3. Należy powiadomić rodziców ucznia.
4. Należy niezwłocznie wezwać policję, w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.
5. W przypadku znalezienia na terenie Ośrodka broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie Ośrodka osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję.
6. Należy powiadomić dyrektora Ośrodka oraz wychowawcę ucznia i psychologa / pedagoga szkolnego.

Procedura VII

Postępowanie nauczycieli w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu lub e-papierosa przez ucznia na terenie placówki

1. Nauczyciel bądź pracownik Ośrodka, który jest świadkiem palenia tytoniu lub e – papierosa przez ucznia bądź uczennicę na terenie Ośrodka jest zobowiązany do:
 - a) Natychmiastowej słownej i stanowczej reakcji na zaistniałą sytuację, tzn.
 - zareagować i wyjaśnić z uczniem bądź uczennicą jego zachowanie;
 - zgłosić fakt do wychowawcy bądź psychologa / pedagoga szkolnego;
 - zanotować zaistniałe zdarzenie w dzienniku elektronicznym.

2. Wychowawca bądź psycholog / pedagog szkolny przeprowadza rozmowę o charakterze ostrzegawczym z uczniem bądź uczniami, którzy zostali przyłapani na paleniu papierosów/ e - papierosów w szkole i wzywa rodziców bądź prawnych opiekunów do Ośrodka. Rozmowa dyscyplinująca i profilaktyczna ma na celu głównie powiadomienie ucznia bądź uczniów, w obecności rodziców, o konsekwencjach zdrowotnych i prawnych palenia przez osoby niepełnoletnie. Rodzice/prawni opiekunowie zostają zobowiązani do szczególnego nadzoru nad swoim dzieckiem.
3. Pedagog/psycholog szkolny sporządza notatkę z rozmowy z uczniem lub rodzicem. Notatka zostaje również sporządzona w dzienniku elektronicznym.
4. W przypadku, gdy rozmowy prowadzone z uczniem (bądź uczennicą) i rodzicami nie przynoszą pozytywnych zmian w jego postępowaniu i został on przyłapany na paleniu w szkole kilkakrotnie, Dyrektor Ośrodka zwraca się z prośbą o pomoc i interwencję do dzielnicowego bądź też kieruje sprawę bezpośrednio do Policji lub Sądu Rodzinnego.

Procedura VIII

Postępowanie nauczycieli w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie placówki

1. Nauczyciel bądź pracownik Ośrodka, który jest świadkiem posiadania przez ucznia niedozwolonego przedmiotu na jego terenie (np. petardy, nóż, żyletki, bądź inne ostre narzędzia, itp.) jest zobowiązany do:
 - a) natychmiastowej słownej i stanowczej reakcji na zaistniałą sytuację, tzn.
 - zareagować i nakłonić ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu;
 - zgłosić fakt do wychowawcy bądź psychologa / pedagoga szkolnego;
 - zanotować zaistniałe zdarzenie w dzienniku elektronicznym;
2. Wychowawca bądź psycholog / pedagog szkolny przeprowadza rozmowę o charakterze ostrzegawczym z uczniem bądź uczennicą wyjaśniając przyczyny przyniesienia do Ośrodka niebezpiecznego przedmiotu.
3. W przypadku, kiedy uczeń bądź uczennica odmawia oddania niebezpiecznego przedmiotu należy bezwzględnie poinformować go o konsekwencjach jego zachowania, a gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla

życia lub zdrowia natychmiast powiadomić Policję oraz wezwać rodziców bądź prawnych opiekunów do Ośrodka.

4. Rozmowę z uczniem bądź rodzicem psycholog / pedagog szkolny bądź wychowawca odnotowuje w dzienniku elektronicznym.
5. W przypadku posiadania przez ucznia przedmiotów, których posiadanie jest zabronione przez przepisy prawa, dyrektor Ośrodka powiadamia Policję lub Sąd Rodzinny.

Procedura IX

Postępowanie nauczycieli w przypadku myśli rezygnacyjnych ucznia

1. Każdy nauczyciel i pracownik Ośrodka ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia.
2. W przypadku zgłaszania przez ucznia myśli rezygnacyjnych nauczyciel/pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym dyrektora Ośrodka, wychowawcę i psychologa / pedagoga szkolnego.
3. Wychowawca, psycholog / pedagog szkolny bądź Dyrektor podejmują następujące działania:
 - nie pozostawiają ucznia samego, przeprowadzają go w ustronne, bezpieczne miejsce,
 - psycholog przeprowadza z uczniem rozmowę szacując skalę ryzyka
 - informują o zaistniałej sytuacji i zagrożeniu rodziców/prawnych opiekunów,
 - jeżeli jest taka konieczność, wzywają karetkę pogotowia, celem udzielenia uczniowi opieki medycznej (ewentualnego odwiezienia do szpitala na konsultację lekarską),
 - uczeń zostaje objęty pomocą psychologiczno – pedagogiczną na terenie Ośrodka, a także skierowany do psychologa lub psychiatry w instytucji zewnętrznej. Należy poinformować rodziców i ucznia o miejscach, gdzie mogą otrzymać wsparcie.

4. Każdy nauczyciel jest zobowiązany do zapoznania się ze „Standardami postępowania nauczycieli dotyczących kontaktu z osobami w kryzysie samobójczym” stanowiącymi załącznik nr 1 do niniejszych Procedur.

Procedura X

Postępowanie w sytuacji, w której uczeń informuje o zamiarze popełnienia samobójstwa lub w sytuacji ujawnienia ucznia dopuszczającego się próby samobójczej:

1. W przypadku podejrzenia o próbę samobójczą podejmowaną na terenie Ośrodka lub poza nim, należy ustalić wstępne informacje o okolicznościach zdarzenia.
2. Jeżeli próba samobójcza następuje na terenie Ośrodka, nauczyciel, ewentualnie inny pracownik Ośrodka przeprowadza ucznia w bezpieczne miejsce i nie pozostawia go bez opieki, usuwa wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru.
3. Nauczyciel wzywa pomoc – pogotowie, policję, straż pożarną – w zależności od potrzeby. Jeśli jest taka konieczność, nauczyciel prosi o pomoc innego pracownika Ośrodka.
4. Należy zadbać, aby interwencja służb przebiegała dyskretnie.
5. Nauczyciel powiadamia dyrekcję Ośrodka, wychowawcę, psychologa lub pedagoga szkolnego. Placówka zawiadamia rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
6. Nauczyciel odnotowuje zdarzenie w dzienniku elektronicznym.
7. Należy chronić ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami traumatycznymi np. media, świadkowie.
8. Należy zapewnić uczniowi długofalową pomoc psychologiczną i poinformować rodziców/opiekunów o miejscach, gdzie mogą uzyskać dodatkowe wsparcie.
9. Podejmowane są działania postwencyjne, które stanowią załącznik nr 2 do niniejszych Procedur

Procedura XI

Postępowanie w przypadku stalkingu i cyberprzemocy

Do zjawisk związanych z cyberprzemocą zalicza się:

1. Robienie zdjęć innym osobom telefonem komórkowym bez zgody rodziców/opiekunów prawnych,
2. Wstawianie zdjęć osób zarejestrowanych na fotografii bez ich zgód, a szczególnie przy ich wyraźnym sprzeciwie,
3. Włamania na pocztę elektroniczną, strony internetowe, kradzież treści zamieszczonych na prywatnych stronach internetowych,
4. Stalking (nękanie przy pomocy Internetu, telefonów komórkowych),
5. Groźby i znieważania wysyłane za pomocą Internetu lub telefonów komórkowych,
6. Umieszczanie wulgarnych treści w Internecie, publikacja ich w miejscach masowego dostępu dzieci i młodzieży,
7. Bezprawne wykorzystywanie informacji,
8. Uwodzenie i treści pornograficzne w Internecie.

W przypadku zaistnienia w szkole sytuacji związanych z cyberprzemocą, wprowadza się następujące procedury postępowania:

1. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy (zgłoszenie przez uczniów, rodziców, świadków zdarzenia, nauczycieli) oraz umożliwienie warunków do bezpiecznego zgłoszenia przypadku cyberprzemocy (zapewnienie anonimowości osobie zgłaszającej, szczególnie dziecku).
2. O zdarzeniu informowany jest wychowawca klasy, w której zaistniała sytuacja cyberprzemocy.
3. Wychowawca przekazuje informację o zdarzeniu psychologowi / pedagogowi szkolnemu oraz dyrektorowi Ośrodka.
4. Wychowawca wraz z psychologiem / pedagogiem ustalają okoliczności zdarzenia oraz świadków.
5. W uzasadnionych przypadkach w procedurę włącza się nauczyciela informatyki, który pomaga zabezpieczyć dowody i/lub ustalić tożsamość sprawcy cyberprzemocy.
6. Wszystkie dowody zastosowanej cyberprzemocy zbiera wychowawca wraz z psychologiem /pedagogiem.

7. Wychowawca podejmuje działania na rzecz natychmiastowego przerwania aktu cyberprzemocy oraz ustala, kto jest sprawcą zdarzenia.
8. Gdy sprawcą jest uczeń Ośrodka, psycholog lub pedagog prowadzi rozmowę pozwalającą ustalić przyczyny dokonania cyberprzemocy. Do Ośrodka wzywani są rodzice/prawni opiekunowie sprawcy cyberprzemocy. Z rozmowy z uczniem i rodzicami sporządza się notatkę.
9. W sytuacjach uzasadnionych dyrektor Ośrodka powiadamia Policję i/lub Sąd Rodzinny o dokonaniu cyberprzemocy.
10. Jeśli sprawca jest nieznany, należy zawiadomić Policję.
11. Wobec ofiary cyberprzemocy wychowawca podejmuje działania ochronne i wspierające. Osoba ta zostaje objęta pomocą pedagogiczno- psychologiczną w szkole.
12. Sytuacja dziecka, które padło ofiarą przemocy, musi być monitorowana, aby nie dopuścić do dalszych działań przemocowych lub odwetowych ze strony sprawcy. Podobnie należy postąpić w przypadku, gdy o zdarzeniu poinformowali świadkowie, a nie ofiara cyberprzemocy.
13. Rodzice/opiekunowie prawni dziecka - ofiary winni być natychmiast poinformowani o sposobie rozwiązania sytuacji związanej z cyberprzemocy.

Podczas wyjaśniania sprawy nie należy dopuszczać do konfrontacji sprawcy z ofiarą celem zachowania poczucia bezpieczeństwa ofiary cyberprzemocy.

Procedura XII

Procedura związana z postępowaniem wobec ucznia agresywnego

1. W sytuacji wystąpienia u ucznia ataku agresji nauczyciel podejmuje działania zmierzające do wyhamowania zachowania agresywnego. Jeżeli agresja skierowana jest przeciwko innym osobom – nauczyciel podejmuje działania mające na celu odizolowanie sprawcy od ofiary.
2. Nauczyciel zapewnia bezpieczeństwo pozostałym uczniom m.in. poprzez wyprowadzenie ich z pomieszczenia i oddanie pod opiekę innemu nauczycielowi.
3. Jeżeli jest taka konieczność, nauczyciel wzywa na pomoc innego dostępnego nauczyciela lub pracownika Ośrodka.
4. Jeśli atak agresji nie ustępuje lub eskaluje nauczyciel wzywa pogotowie ratunkowe lub policję. Jeśli jest taka potrzeba – pomoc przedmedyczna zostaje udzielona innym osobom.

5. O zdarzeniu poinformowani zostają rodzice / opiekunowie prawni ucznia. Rodzice / opiekunowie prawni ucznia zobowiązani są natychmiastowego odebrania ucznia.
6. Nauczyciel sporządza w dzienniku elektronicznym notatkę ze zdarzenia oraz informuje wychowawcę klasy, do której uczęszcza uczeń agresywny / ofiara.
7. O zdarzeniu zostaje poinformowany dyrektor Ośrodka oraz psycholog / pedagog szkolny.
8. Psycholog / pedagog szkolny zapewniają uczniom niezbędne wsparcie.

B. Sytuacje związane z pracownikami Ośrodka

Procedura I

Postępowanie w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika Ośrodka (np. obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, przyczepianie karteczek, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika Ośrodka)

1. Nauczyciel, bądź pracownik Ośrodka, wobec którego uczeń bądź uczennica zachowali się nieodpowiednio naruszając tym samym ich nietykalność osobistą (np. obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, przyczepianie karteczek, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika Ośrodka) są zobowiązani do:
 - a) Natychmiastowej słownej i stanowczej reakcji na zaistniałą sytuację, tzn.
 - zareagowania i powstrzymania dalszego zachowania ucznia bądź uczennicy – upomnieć słownie oraz wpisać uwagę do dziennika elektronicznego dokładnie opisując zachowanie ucznia bądź uczennicy.
2. Nauczyciel bądź pracownik Ośrodka, o którym mowa w pkt. 1, zobowiązany jest do natychmiastowego zgłoszenia tego faktu do wychowawcy bądź psychologa / pedagoga szkolnego oraz do dyrektora Ośrodka.
3. Wychowawca bądź pedagog / psycholog szkolny przeprowadza rozmowę o charakterze ostrzegawczym z uczniem bądź uczniami zachowującymi się nieodpowiednio naruszając nietykalność osobistą pracowników Ośrodka, ustala ewentualne przyczyny ich zachowania, informuje o konsekwencjach oraz natychmiast wzywa rodziców bądź prawnych opiekunów ucznia bądź uczennicy do Ośrodka.
4. Rozmowę z uczniem i/lub rodzicem wychowawca, pedagog / psycholog szkolny odnotowuje w dzienniku elektronicznym.
5. W każdej takiej sytuacji pracownik Ośrodka ma prawo złożyć zawiadomienie na policję lub powiadomić Sąd Rodzinny.
6. Nauczyciel wykonując obowiązki zawodowe lub w związku z nimi objęty jest ochroną przewidzianą dla funkcjonariuszy publicznych. Naruszenie nietykalności osobistej

nauczyciela, znieważenie, napaść lub groźba bezprawna są przestępstwami w myśl kodeksu karnego. Dyrektor o zaistnieniu takiego przestępstwa powiadamia Policję.

C. Sytuacje związane z zagrożeniami zewnętrznymi

Procedura I

Procedura na wypadek zagrożeń zewnętrznych - wtargnięcie napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią / atak terrorystyczny

I. Przedmiot i zakres stosowania procedury:

Procedura dotyczy stwierdzenia zagrożenia lub możliwości jego wystąpienia oraz symptomów wskazujących na podjęcie koniecznych czynności przez administratora obiektu, Dyrektora (osób wskazanych) placówki związanych z zapewnieniem uczniom i pracownikom Ośrodka bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego. Procedura określa sposób postępowania na wypadek:

1. Wtargnięcia napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią.
2. Zamachu terrorystycznego.

II. Uprawnienia i odpowiedzialność osób realizujących konieczne działania:

1. Zespół zarządzania w sytuacji zagrożenia np.: Dyrektor placówki - podejmuje czynności związane z sytuacją zagrożenia, wdraża obowiązującą procedurę, kieruje i zarządza procesami bezpieczeństwa w placówce. Wydaje dyspozycje i polecenia pracownikom, powiadamia odpowiednie służby oraz kontroluje przebieg zastosowanej procedury; wicedyrektor – pod nieobecność Dyrektora placówki, podejmuje czynności związane z sytuacją zagrożenia.
2. Za uruchomienie i anulowanie alarmu w placówce odpowiada w kolejności: Dyrektor Ośrodka, wicedyrektor.
3. Alarm to krótkie, przerywane, punktowe dźwięki.
4. Odpowiednie służby powiadamia dyrektor lub osoba, która zauważyła zagrożenie.

III. Sposób postępowania

1. Wtargnięcie napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią / atak terrorystyczny

- Dyskretnie obserwuj podejrzaną osobę.
- Podejmij współpracę z inną osobą (jeżeli jest to możliwe), która powiadomi Dyrektora o zaistniałej sytuacji.
- Jeżeli możesz – powiadom Policję.
- Jeżeli uznasz, że osoba stwarza zagrożenie wycofaj się na bezpieczną odległość.
- Zbierz uczniów.
- Uciekaj albo zabarykaduj się w pomieszczeniu.
- Po drodze informuj o zagrożeniu osoby znajdujące się w strefie zagrożonej.
- W przypadku gdy wejdą napastnicy, usłyszysz strzały i jesteś blisko tego zdarzenia połóż się twarzą do ziemi i zakryj rękami głowę.
- Jeżeli widzisz napastnika nie uciekaj.
- Uciekaj, kiedy wiesz, że ucieczka się powiedzie.
- Jeżeli nie miałeś szansy na ucieczkę, ukryj się, zamknij drzwi na klucz, zabarykaduj się.
- Wycisz i uspokój uczniów.
- Zaopiekuj się uczniami, którzy potrzebują pomocy.
- Każ bezwzględnie wyciszyć, wyłączyć telefony.
- Zasłoń okno, zgaś światło.
- Nie przemieszczaj się.
- Bądź poniżej linii okien, zejdź ze światła drzwi i okien.
- Zejdź z linii strzału, połóż się na podłodze.
- Jeżeli padną strzały, nie krzycz.
- Nie otwieraj nikomu drzwi.

2. Bezpośredni kontakt z napastnikiem – atak terrorystyczny

- Wykonuj bezwzględnie polecenia napastnika.
- Na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste, np.: telefon.
- Poinformuj, że nie możesz wykonać jakiegoś polecenia.
- Nie patrz terrorystom w oczy, unikaj kontaktu wzrokowego.
- Nigdy nie odwracaj się plecami do napastnika.
- Nie zwracaj na siebie uwagi.
- Nie lekceważ napastnika i nie bądź agresywny.
- Nie oszukuj terrorysty.
- Uspokój uczniów, zawsze zwracaj się do nich po imieniu.
- Poinformuj napastnika o uczniach ze schorzeniami.
- Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów.
- Zawsze korzystaj z dobrej woli terrorysty. —

3. W przypadku działań antyterrorystycznych:

- Nie uciekaj z miejsca zdarzenia, nie wykonuj gwałtownych ruchów – możesz zostać uznany za terrorystę.
- Nie próbuj pomagać służbom ratowniczym, dyskutować z nimi.
- Połóż się na podłodze, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy.
- Słuchaj poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej, poddawaj się jej działaniom.
- Nie trzymaj oczu w przypadku użycia gazów łzawiących.
- Pytaj o pozwolenie zaopiekowania się swoimi uczniami.
- Odpowiadaj na pytania funkcjonariuszy.
- Bądź przygotowany na traktowanie ciebie jako potencjalnego terrorysty, dopóki twoja tożsamość nie zostanie potwierdzona.

- Po wydaniu polecenia wyjścia – opuść pomieszczenie jak najszybciej, oddal się we wskazanym kierunku.
- Nie zatrzymuj się dla zabrania rzeczy osobistych, zawsze istnieje ryzyko wybuchu lub pożaru.

STANDARDY POSTĘPOWANIA DLA NAUCZYCIELI

dotyczące kontaktu z osobami w kryzysie samobójczym

Jako nauczyciel/nauczycielka jesteś w stanie pomóc, kiedy Twój uczeń/Twoja uczennica doświadcza kryzysu samobójczego. To niełatwe, ale możliwe zadanie. Konieczne jest Twoje autentyczne zainteresowanie, uważna obserwacja, znajomość możliwych sygnałów ostrzegawczych kryzysu samobójczego u dzieci i młodzieży oraz wiedza, jakie działania podjąć.

KIEDY WSPIERASZ UCZNIA/UCZENNICĘ W KRYZYSIE SAMOBÓJCZYM:

ZAUWAŻ

- **ZWRÓĆ** uwagę na niepokojące, niepożądane, narastające zachowania, które mogą sygnalizować doświadczanie kryzysu samobójczego.
- **POTRAKTUJ** swoje obserwacje jako komunikat o czymś ważnym, być może również trudnym i niebezpiecznym.

- **NIE BAGATELIZUJ** swoich spostrzeżeń.
- **NIE TŁUMACZ** sobie, że zaobserwowane zmiany w zachowaniu są spowodowane banalnymi, niegroźnymi przyczynami.

POROZMAWIAJ

- **ZAOFERUJ** swój czas, uwagę i **ZACHĘĆ** do rozmowy o trudnościach.
- **WYŚLUCHAJ**, okazując zainteresowanie oraz chęć zrozumienia.
- **PROŚ** o przykłady i **ZADAWAJ** proste pytania pogłębiające wiedzę o problemach.
- W empatyczny sposób **NAZWIJ** emocje i odczucia.
- **ZAPYTAJ**, jak uczeń/uczennica próbuje sobie radzić z przeżywanymi trudnościami, szczególną uwagę zwróć na autodestrukcyjne metody.
- **PODZIĘKUJ** za to, że dzieli się z Tobą swoimi problemami.

- **NIE ODSYŁAJ** do innej osoby ani **NIE POZOSTAWIAJ** bez opieki.
- **NIE ZAPRZECZAJ** zgłaszanym problemom.
- **NIE POCIESZAJ** na siłę.
- **NIE ZMIENIAJ** tematu rozmowy, aby odwrócić uwagę od przeżywanych trudności.
- **NIE UDZIELAJ** rad, dopóki nie pogłębisz swojej wiedzy o problemach.
- **NIE PRÓBUJ** przekonywać do natychmiastowej rezygnacji z autodestrukcyjnych myśli, planów lub działań.

DZIAŁAJ

- **ZACHĘĆ** do szukania rozwiązań i możliwości poradzenia sobie z trudnościami.
- **POMÓŻ** zaplanować małe, realne w danej chwili działania na rzecz poprawy nastroju i poradzenia sobie z problemami.
- **PRZYPOMNIJ** o dostępnych specjalistach w szkole, **ZACHĘĆ** do skorzystania z ich pomocy i **POMÓŻ** do nich dotrzeć.
- **POWIEDZ**, co zamierzasz zrobić w jego/jej sprawie w najbliższym czasie i kto zostanie poinformowany o jego/jej problemach.
- **URUCHOM** procedurę postępowania adekwatną do okoliczności, w tym powiadomienie opiekunów prawnych.
- W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia **ZADZWOŃ** pod numer alarmowy **112** i **WEZWIJ** pomoc.

- **NIE OCZEKUJ** natychmiastowej poprawy.
- **NIE OBIECUJ** absolutnej dyskrecji.
- **NIE DZIAŁAJ** w pojedynkę.
- **NIE ZWLEKAJ** z niezbędnymi interwencjami.

PAMIĘTAJ!

- Każdy nauczyciel/każda nauczycielka może stać się **RATOWNIKIEM/RATOWNICZKĄ PIERWSZEJ POMOCY EMOCJONALNEJ**.
- Celem **PIERWSZEJ POMOCY EMOCJONALNEJ** jest zmniejszenie poczucia osamotnienia wobec przeżywanych trudności i próba ich lepszego zrozumienia, pomoc w poradzeniu sobie z przytłaczającymi emocjami, ocena powagi zagrożenia i zapewnienie bezpieczeństwa, złagodzenie bezradności poprzez odnalezienie zasobów i źródeł wsparcia.
- Jako **RATOWNIK/RATOWNICZKA** masz prawo czuć się niepewnie, czasami możesz nie wiedzieć, co zrobić, co powiedzieć. To zrozumiałe – na co dzień realizujesz inne zadania.
- Dzięki temu, że podejmiesz się **PIERWSZEJ POMOCY EMOCJONALNEJ**, Twój uczeń/Twoja uczennica ma szansę poczuć się lepiej. Podobnie jak w pierwszej pomocy przedmedycznej, Twoje działania mogą uratować jego/jej zdrowie lub nawet życie.

STANDARDY POSTĘPOWANIA DLA NAUCZYCIELI

dotyczące kontaktu z osobami po próbie samobójczej

Uczniowie/uczennice, którzy podjęli/które podjęły próbę samobójczą, są bardziej narażeni/narażone na jej ponowienie, a ich rówieśnicy, którzy dowiedzą się o tym zdarzeniu – na naśladowanie zachowań samobójczych. Dlatego warto, abyś zaangażował/zaangażowała się we wspieranie obu tych grup.

KIEDY WSPIERASZ UCZNIÓW I UCZENNICE W RADZENIU SOBIE Z PRÓBĄ SAMOBÓJCZĄ KOLEGI/KOLEŻANKI:

DZIAŁANIA NATYCHMIASTOWE

- **POROZMAWIAJ** otwarcie o tym, co się stało.
- Bardziej niż na omawianiu samego zdarzenia **SKONCENTRUJ SIĘ** na przeżyciach towarzyszących tej sytuacji oraz sposobach radzenia sobie z trudnymi emocjami.
- **ZAAKCEPTUJ** różne reakcje na informację o próbie samobójczej.
- **PRZYPOMNIJ** o możliwych formach pomocy w szkole i poza nią.
- **PODKREŚL**, że korzystanie ze wsparcia innych jest dowodem siły, a nie słabości.

- **NIE PODEJMUJ** tematu z wszystkimi klasami, a jedynie z zespołem, do którego należy uczeń/uczennica po próbie samobójczej oraz z grupami, które ujawniają, że wiedzą o zdarzeniu i reagują na nie z niepokojem.
- **NIE WCHODŹ** w szczegóły ani **NIE DYSKUTUJ** o domniemanych motywach lub przyczynach próby samobójczej.
- **NIE ZAKŁADAJ**, że wszyscy będą wiedzieć, jak radzić sobie z kryzysem i z jakich form wsparcia można skorzystać w razie trudności.

DZIAŁANIA KRÓTKO- i DŁUGOTERMINOWE

- **MONITORUJ** niepokojące, niepożądane, narastające zmiany w zachowaniu, aby zidentyfikować osoby, które potrzebują dodatkowego wsparcia.
- **ZACHĘĆ** do rozmowy o trudnościach lub **UŁATW** kontakt ze szkolnym specjalistą.

- **NIE BAGATELIZUJ** swoich obserwacji.
- **NIE DZIAŁAJ** w pojedynkę.
- **NIE ZWLEKAJ** z potrzebnymi interwencjami.
- **NIE OCZEKUJ**, że wszyscy będą gotowi w takim samym stopniu wspierać ucznia/uczennicę po próbie samobójczej.

- **POMÓŻ** zrozumieć sytuację ucznia/uczennicy wracającego/wracającej do szkoły po próbie samobójczej.
- **POROZMAWIAJ**, jak można zaangażować się w pomoc rówieśniczą.
- **POŁÓŻ** nacisk na wzajemną troskę, szacunek i akceptację.
- **WŁĄCZ** do programu nauczania zagadnienia związane ze zdrowiem psychicznym i radzeniem sobie z kryzysami.

- **NIE WYMUSZAJ** specjalnego traktowania ucznia/uczennicy po próbie samobójczej i nieautentycznej sympatii.

KIEDY WSPIERASZ UCZNIA/UCZENNICĘ, KTÓRY/KTÓRA WRACA PO PRÓBIE SAMOBÓJCZEJ DO SZKOŁY:

PRZED POWROTEM DO SZKOŁY

- **UŚWIADOM** sobie jego/jej możliwe trudności, m.in. brak dostatecznej poprawy funkcjonowania po kryzysie, obawę przed reakcją rówieśników oraz nauczycieli, zaległości w nauce i kontaktach z rówieśnikami.
- **ZAPOZNAJ** się z sygnałami ostrzegawczymi zagrożenia samobójczego.

- **NIE OCZEKUJ**, że wszystkie jego/jej problemy, które mogły spowodować próbę samobójczą, zostały rozwiązane.

PO POWROCIE DO SZKOŁY

- **PROWADŹ** stałą, dyskretną obserwację jego/jej samopoczucia i zachowania.
- W razie potrzeby **ZACHĘĆ** do rozmowy o trudnościach, **UŁATW** kontakt ze szkolnym specjalistą lub **URUCHOM** procedurę postępowania adekwatną do okoliczności.

- **NIE BAGATELIZUJ** swoich obserwacji.
- **NIE DZIAŁAJ** w pojedynkę.
- **NIE ZWLEKAJ** z potrzebnymi interwencjami.
- **NIE ZAKŁADAJ**, że przeżyty kryzys i wdrożone leczenie będą bez wpływu na jego/jej możliwości w nauce.

- **ZAPYTAJ** o problemy związane z nauką i **DOSTOSUJ** wymagania do jego/jej możliwości.
- **POMÓŻ** opracować plan nadrobienia zaległości.
- **MONITORUJ** jego/jej postępy w nauce i na bieżąco **REAGUJ** na dodatkowe potrzeby.
- **POMÓŻ** w dołączeniu do grupy rówieśniczej.
- **REAGUJ** na wszelkie przejawy wykluczenia i przemocy wobec niego/niej.

- **NIE OCZEKUJ**, że jego/jej możliwości w nauce będą porównywalne z możliwościami rówieśników.
- **NIE WYMAGAJ**, że samodzielnie i w krótkim czasie nadrobi zaległości w nauce.
- **NIE POZWÓL** na ośmieszanie, drwiny, ataki.

PAMIĘTAJ!

Działania w szkole po próbie samobójczej ucznia/uczennicy można rozumieć jako **PIERWSZĄ LINIĘ OBRONY WOBEC NEGATYWNYCH SKUTKÓW ZDARZENIA**, ponieważ mobilizują do wzajemnego wspierania się w tych trudnych okolicznościach. Ponowna adaptacja do środowiska szkolnego może być dla ucznia/uczennicy silnym czynnikiem protekcyjnym, który wesprze jego/jej powrót do zdrowia.

STANDARDY POSTĘPOWANIA DLA NAUCZYCIELI

dotyczące kontaktu z osobami w żałobie po śmierci samobójczej

Samobójstwo ucznia/uczennicy to niezwykle trudna okoliczność dla całej społeczności szkolnej. Oprócz silnych, nieprzyjemnych emocji i bólu niesie ze sobą także dodatkowe zagrożenie – możliwość wystąpienia naśladowania zachowań samobójczych (efektu Wertera) w otoczeniu zmarłej osoby. Dlatego ważne jest, abyś zaangażował/a się w działania, których celem jest łagodzenie skutków tej tragedii i zapobieganie jej możliwym negatywnym konsekwencjom.

KIEDY WSPIERASZ UCZNIÓW I UCZENNICĘ PO ŚMIERCI SAMOBÓJCZEJ KOLEGI/KOLEŻANKI:

DZIAŁANIA NATYCHMIASTOWE

- **UŚWIADOM** sobie własne reakcje na tę sytuację.
- **ROZMAWIAJ** otwarcie o swoich przeżyciach z innymi nauczycielami, specjalistami szkolnymi, przełożonymi.
- **WSPIERAJ** inne osoby z Twojego zespołu.
- W razie potrzeby **SKORZYSTAJ** ze specjalistycznych form pomocy poza szkołą.
- **ZAPOZNAJ SIĘ** z najważniejszymi celami postwencji, szkolnym harmonogramem jej realizacji oraz zakresem zadań poszczególnych pracowników.
- **KONTAKTUJ SIĘ** z innymi, aby podzielić się swoimi wątpliwościami, obawami, trudnościami.
- **ZAŁÓŻ**, że uczniowie i uczennice dowiedzą się o samobójstwie z krążących w środowisku plotek.
- **PRZEKAŻ** informację o samobójstwie klasie, z którą pracujesz, zgodnie z ustalonymi wytycznymi.
- **OGRANICZ** do minimum komunikat o samobójczej śmierci i **PODKREŚL**,

- **NIE OCZEKUJ**, że trudne emocje nie staną się Twoim udziałem.
- **NIE WYMAGAJ** od siebie, że musisz sobie poradzić bez wsparcia innych.
- **NIE INFORMUJ** o zdarzeniu podczas apeli.
- **NIE OPISUJ** metody samobójstwa i **NIE INFORMUJ** o miejscu zdarzenia.
- **NIE GLORYFIKUJ** i **NIE IDEALIZUJ** ucznia/uczennicy, który/która odebrał/a sobie życie.
- **NIE WSKAZUJ** domniemanych motywów lub przyczyn samobójstwa.
- **NIE PRZEDSTAWIAJ** samobójstwa jako sposobu rozwiązania problemów lub poradzenia sobie z cierpieniem.
- W dalszej części zajęć **NIE OMAWIAJ** nowego materiału i **ZREZYGNUJ** z zaplanowanych sprawdzianów.

że nie ma ona pojedynczej przyczyny i nikt nie ponosi za nią odpowiedzialności.

- **PRZEZNACZ** czas na rozmowę z uczniami o ich odczuciach, przemyśleniach, obawach.
- **ZAAKCEPTUJ** różne reakcje na informację o samobójstwie.
- **POŁÓŻ** nacisk na możliwe formy wsparcia na terenie szkoły i poza nią.
- **PODKREŚL**, że korzystanie ze wsparcia innych jest dowodem siły, a nie słabości.

DZIAŁANIA KRÓTKO- i DŁUGOTERMINOWE

- **MONITORUJ** niepokojące, niepożądane, narastające zmiany w zachowaniu, aby zidentyfikować osoby, które potrzebują dodatkowego wsparcia.
- W razie potrzeby **ZACHĘĆ** do rozmowy o trudnościach, **UŁATW** kontakt ze szkolnym specjalistą lub **URUCHOM** procedurę postępowania adekwatną do okoliczności.
- **ZDOBĄDŹ** wiedzę o procesie żałoby i **DAJ** czas na jej przeżywanie.
- **POZWÓL** wracać w rozmowach do tematu śmierci, samobójstwa i emocji z nimi związanych.
- **DZIEL SIĘ** pomysłami, co zrobić, aby poczuć się lepiej.
- **PRZYPOMINAJ** o możliwych formach pomocy w szkole i poza nią.
- **PODKREŚL**, że korzystanie ze wsparcia innych jest dowodem siły, a nie słabości.
- **POMÓŻ** w konstruktywny sposób pożegnać i upamiętnić zmarłą osobę.

- **NIE BAGATELIZUJ** swoich obserwacji.
- **NIE DZIAŁAJ** w pojedynkę.
- **NIE ZWLEKAJ** z potrzebnymi interwencjami.
- **NIE ZAKŁADAJ**, że wszyscy będą wiedzieć, jak radzić sobie z kryzysem i z jakich form wsparcia można skorzystać w razie trudności.
- **NIE OCZEKUJ**, że jest jakiś jedyny, słuszny sposób i czas na przeżywanie żałoby.
- **NIE ZMIENIAJ** tematu rozmowy i **NIE ODWRACAJ** uwagi od wyrażanych emocji.
- **NIE REZYGNUJ** ze szkolnej rutyny i wymagań.

- **PAMIĘTAJ**, że przeżywanie żałoby może utrudniać zapamiętywanie i obniżyć postępy w nauce.
- **ZAPYTAJ** o problemy związane z nauką i **DOSTOSUJ** wymagania do możliwości uczniów i uczennic silnie przeżywających żałobę.
- **WŁĄCZ** do programu nauczania zagadnienia związane ze zdrowiem psychicznym i radzeniem sobie z kryzysami.

PAMIĘTAJ!

Działania w szkole po samobójstwie ucznia/uczennicy można rozumieć jako **PIERWSZĄ LINIĘ OBRONY WOBEC NEGATYWNYCH SKUTKÓW ZDARZENIA**, ponieważ mobilizują do wzajemnego wspierania się w tych trudnych okolicznościach.

Ministerstwo
Zdrowia

NPZ
NARODOWY PROGRAM ZDROWIA

**Działania postwencyjne w przypadku ujawnienia próby samobójczej
lub samobójstwa ucznia**

1. Powołuje się zespół kryzysowy w składzie: psycholog, pedagog, wychowawca lub inny nauczyciel, który chce wspierać prace zespołu kryzysowego.
2. Członkowie zespołu kryzysowego zostają zwolnieni z codziennych obowiązków. Zajmują się opracowaniem i wdrożeniem potrzebnych interwencji.
3. Zespół kryzysowy opracowuje treść informacji o próbie lub śmierci samobójczej ucznia zgodnie z zasadami zawartymi w Rekomendacjach stanowiących Załącznik nr 2a.
4. Informacja o próbie samobójczej lub samobójstwie jest przekazywana wszystkim klasom jednocześnie przez nauczycieli prowadzących dane zajęcia.
5. Kolejne lekcje pierwszego dnia i w dniach następnych przebiegają według planu. W czasie lekcji, podczas której przekazywana jest informacja, nie jest omawiany nowy materiał. Możliwe jest utrwalanie poprzedniego materiału.
6. Podczas kolejnych lekcji pierwszego dnia nie odbywają się sprawdziany i kartkówki, uczniowie nie są odpytywani.
7. Uczniowie zgłaszający potrzebę rozmowy ze specjalistami zwalniani są w tym celu z lekcji.
8. W okresie do pogrzebu odwołane są wszystkie imprezy.
9. W pogrzebie uczestniczy delegacja złożona z kilku pracowników szkoły. O ewentualnym udziale uczniów decydują ich rodzice na własną odpowiedzialność.
10. W dniu pogrzebu zajęcia w szkole przebiegają zgodnie z planem.
11. Dla klas / grup najsilniej związanych z osobą, która podjęła próbę samobójczą / popełniła samobójstwo organizowane są spotkania z psychologiem / pedagogiem.
12. Zespół kryzysowy organizuje spotkanie dla rodziców w ciągu 2 tygodni od zdarzenia.
13. Uczniowie i rodzice uzyskują informacje o miejscach, gdzie mogą uzyskać pomoc i wsparcie.
14. Dla ucznia powracającego do szkoły po próbie samobójczej przygotowywany jest program wsparcia mający na celu zapewnienie mu optymalnej pomocy. Program wsparcia uzgadniany jest z uczniem i jego rodzicami.

Rekomendacje dotyczące informowania o zachowaniach samobójczych

Kiedy informujesz o zachowaniach samobójczych w **PRAWIDŁOWY SPOSÓB**, zwiększasz szansę na to, że osoby w kryzysie lub w trudnej sytuacji sięgną po pomoc. Przygotowany przez Ciebie materiał ma **MOC- może uratować komuś życie!**

Niewłaściwy sposób przedstawiania zachowań samobójczych w mediach zwiększa ryzyko naśladownictwa wśród podatnych osób, dlatego:

- **NIE PODAWAJ** w tytule, leadzie, na okładce, grafice sensacyjnych i dramatycznych określeń dotyczących zachowań samobójczych (np. epidemia czy fala samobójstw).
- **NIE ZAMIESZCZAJ** fotografii, materiałów wideo oraz **NIE OPISUJ** metody, miejsca samobójstwa lub próby samobójczej.
- **NIE PUBLIKUJ** fotografii, materiałów wideo, imienia, wieku osoby, która odebrała sobie życie lub podjęła próbę samobójczą, a także całości lub części listu pożegnania.
- **NIE PRZEDSTAWIAJ** ofiar samobójstwa lub osób po próbie samobójczej w idealizujący i gloryfikujący sposób.
- **NIE WSKAZUJ** motywów i domniemyanych przyczyn (szczególnie **NIE KONCENTRUJ** się na pojedynczej przyczynie) oraz **NIE OSKARŻAJ** i **NIE SZUKAJ** winnych.
- **NIE PRZEDSTAWIAJ** samobójstwa lub próby samobójczej jako sposobu rozwiązania problemów lub uzyskania ulgi i zakończenia cierpienia.
- **NIE POPULARYZUJ** stron internetowych i forów, filmów, wyzwań internetowych oraz publikacji, które normalizują zachowania samobójcze, opisują metody, przebieg próby samobójczej lub samobójstwa.
- **NIE UŻYWAJ** lekceważących i obraźliwych określeń w stosunku do osób po próbie samobójczej oraz osób z problemami psychicznymi.
- **WSKAZUJ**, gdzie i w jaki sposób można uzyskać pomoc.
- **POKAZUJ** możliwości poradzenia sobie z problemami i uzyskania pomocy przez osoby z konkretnych grup ryzyka.
- **PODAWAJ** przykłady osób, które poradziły sobie z kryzysem psychicznym i myślami samobójczymi.
- **WYJAŚNIAJ** funkcjonowanie instytucji, które prowadzą działania na rzecz zdrowia psychicznego.
- **INFORMUJ**, jak rozpoznać sygnały ostrzegawcze kryzysu samobójczego i jak udzielić pierwszej pomocy emocjonalnej.
- **USZANUJ** prywatność bliskich ofiar samobójstwa oraz osób po próbie samobójczej.
- **WYŁĄCZAJ** lub **MODERUJ** komentarze pod publikacjami na temat zachowań samobójczych.
- **NAWIAŻ** stałą współpracę z ekspertami Biura ds. Zapobiegania Zachowaniom Samobójczym IPiN.
- **KORZYSTAJ** z rzetelnych źródeł wiedzy i danych dotyczących zachowań samobójczych (KGP, GUS).
- **POWOŁUJ SIĘ** na badania naukowe prowadzone przez renomowane ośrodki.
- **PRZEKAZUJ** wiedzę o zachowaniach samobójczych bez powielania mitów na ich temat.